

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/24-03/32
URBROJ: 613-07-24-10
Varaždin, 7. studenoga 2024.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatska
socijalno-liberalna
stranka
za 2023.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	3
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	3
	Sustav unutarnjih kontrola	5
	Planiranje	5
	Financijski izvještaji	6
III.	REVIZIJA ZA 2023.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	13
	Metode i postupci revizije	14
	Nalaz za 2023.	15
	Provedba naloga i preporuka	18

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske socijalno-liberalne stranke (dalje u tekstu: Stranka) za 2023.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2023. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2023. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2023. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Stranka je pravna osoba čiji je pravni prednik osnovan u svibnju 1989. pod nazivom Hrvatski socijalno liberalni savez. U Registar političkih stranaka upisana je u siječnju 1990. Početkom 2006. održan je Sabor ujedinjenja na kojem se Hrvatski socijalno liberalni savez ujedinio s Liberalnom strankom i od tada djeluju pod nazivom Hrvatska socijalno-liberalna stranka. Sjedište Stranke je Trg Nikole Šubića Zrinskog 17/I, Zagreb.

Djelokrug Stranke određen je Statutom te Pravilnikom o ustrojstvu i radu Direkcije iz listopada 2006. (kojim je uređeno unutarnje ustrojstvo i djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica). Ciljevi i politika Stranke izraženi su u Temeljnim načelima, programima, deklaracijama, rezolucijama i odlukama te Statutu i drugim općim aktima. Prema Temeljnim načelima, Stranka je politička stranka centra kojoj je ishodište čovjek pojedinac jer je slobodna samo ona zajednica u kojoj je slobodan i socijalno siguran svaki pojedinac. Stranka se suprotstavlja svim oblicima nasilja (od nasilja u obitelji do vojnih agresija, kao i svim oblicima rasne, vjerske i ideološke nesnošljivosti), zauzima se za toleranciju i kulturu političkog djelovanja te smatra da država mora imati interes promicanja zajedničkog dobra za zajednicu svih državljana. Cilj kojemu Stranka teži je prosperitet društva koji se temelji na poduzetništvu, obrazovanju, znanosti, očuvanju okoliša, moralnoj odgovornosti i radu.

Statutom (iz studenoga 2009.) uređen je pravni status, naziv, sjedište i znakovlje te predstavljanje i zastupanje, područje, ciljevi, načela i način djelovanja Stranke, članstvo, oblici organiziranja i unutarnje ustrojstvo, sredstva za rad, prestanak, postupanje s imovinom u slučaju prestanka te ostala pitanja značajna za rad Stranke. U prosincu 2023. Stranka je donijela novi Statut kojim su, između ostalog, promijenjene odredbe o pravovaljanosti rada i odlučivanja tijela, prošireno je načelo javnosti (svaki član i/ili tijelo Stranke ima pravo predložiti provođenje unutarstranačkog referenduma, odnosno unutarstranačkog izjašnjavanja o određenom političkom pitanju izravno podnošenjem prijedloga političkom tajniku ili Direkciji), rukovođenje Direkcije, kao i sve druge nadležnosti direktora Direkcije stavljene su u nadležnost poslovnog tajnika, uređen je postupak prijama, privremeno mirovanje, periodična provjera, usklađivanje evidencije i brisanje iz članstva te je osnovana Liberalna akademija kao tijelo za promicanje i razvoj liberalne ideologije Stranke.

Stranka je ustrojena na teritorijalnom načelu, a organizacijski oblici u pravilu slijede teritorijalni ustroj Republike Hrvatske. Temeljni organizacijski oblik je ogranak, koji se ustrojava na području općine ili grada te gradske četvrti u Gradu Zagrebu, odnosno na području jednog ili više mjesnih odbora. Županijska organizacija ustrojava se na području županije, a na području Grada Zagreba gradska organizacija. U vrijeme obavljanja revizije (rujan 2024.) Stranka ima 20 aktivnih županijskih organizacija, gradsku organizaciju Grada Zagreba te 431 ogranak s 13 216 članova. Tijela ogranaka su skupština, izvršni i nadzorni odbor, a županijskih organizacija županijska skupština, vijeće, nadzorni odbor i statutarna komisija. Statutom su također utvrđeni način osnivanja te djelokrug poslova navedenih tijela ogranaka i županijskih organizacija (od prosinca 2023., prema novom Statutu, ogranci i organizacije nemaju nadzorne odbore, već je nadzorni odbor tijelo na razini Stranke).

Za obavljanje poslova iz djelokruga Stranke ustrojena su sljedeća tijela: Sabor, Središnje vijeće, Predsjedništvo, predsjednik, Nadzorni odbor, Statutarna komisija, Direkcija te politički tajnik.

Sabor je najviše programsko, statutarano i izborna tijelo Stranke. Zasjeda najmanje jednom u četiri godine, a između ostalog, donosi i mijenja Temeljna načela, programska usmjerenja i Statut, usvaja temeljnu rezoluciju Sabora kojom se utvrđuje politika u sljedećem mandatnom razdoblju, donosi poslovnik, odluke i druge akte, bira i razrješuje predsjednika te članove drugih tijela i odlučuje o drugim pitanjima koja se odnose na rad Stranke.

Središnje vijeće je najviše političko i programsko tijelo Stranke između dva Sabora, kojeg su do donošenja novog Statuta u prosincu 2023. činila 44 člana, a nakon prosinca 2023. čine ga 33 člana izabrana na Saboru, i to: dva člana s liste kandidata koje predlažu Mladi hrvatski liberali, zastupnici Stranke u Hrvatskom saboru, predstavnici izvršne vlasti iz redova Stranke na razini Republike Hrvatske, predsjednici županijskih vijeća Stranke (koja su izvršna politička tijela županijskih organizacija) te predstavnici Stranke u Gradskoj skupštini Grada Zagreba. Ima predsjednika, dva potpredsjednika i tajnika.

Predsjedništvo je najviše izvršno tijelo Stranke, koje koordinira i provodi cjelokupnu politiku Stranke te samostalno odlučuje u okviru Temeljnih načela, Statuta i programskih dokumenata, a odgovara Središnjem vijeću Stranke. Čine ga predsjednik, potpredsjednici, politički tajnik, direktor, odnosno nakon prosinca 2023. poslovni tajnik i najviše deset članova koje imenuje i razrješuje predsjednik Stranke uz potvrdu Središnjeg vijeća. Članovi Predsjedništva ne mogu biti članovi Središnjeg vijeća Stranke. Predsjedništvo ostvaruje Temeljna načela i Statut političkim djelovanjem, predlaže Središnjem vijeću stupanje u parlamentarne koalicije i kandidate za državne dužnosnike, donosi odluku o osnivanju kluba zastupnika iz redova Stranke u Hrvatskom saboru, brine se o ustrojstvu, članstvu i promicanju Stranke. Nadalje, potiče tijela Stranke na donošenje odluka iz svoje nadležnosti, odlučuje o tome što je poslovna tajna Stranke, pribavlja i raspoređuje sredstva za djelovanje Stranke te obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom.

Predsjednik upravlja Strankom i odlučuje o svim tekućim poslovima vezanim za upravljanje Strankom u dogovoru s članovima Predsjedništva. Predstavlja i zastupa Stranku te provodi politiku u skladu s Temeljnim načelima, Statutom i odlukama nadležnih tijela i u tu svrhu donosi provedbene političke odluke, zaključke, upute i druge akte te obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom. Predsjednik Stranke od 2019. i u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2024.) je Dario Hrebak, diplomirani kriminalist (ponovno je izabran za predsjednika na Saboru Stranke održanom 23. prosinca 2023.).

Nadzorni odbor u skladu s usvojenim Poslovnikom, između ostalog, ocjenjuje jesu li odluke i rad tijela i dužnosnika Stranke u suglasnosti sa zakonima i drugim propisima, raspolaže li se sredstvima Stranke zakonito, uredno i namjenski te odlučuje o žalbama protiv odluka i postupanja županijskih nadzornih odbora i nadzornih odbora ogranaka. Ima pet članova koje bira Sabor Stranke te je izravno odgovoran Saboru Stranke kojem podnosi izvješće o radu.

Statutarana komisija, koju bira Sabor Stranke, u skladu s donesenim Poslovnikom donosi konačne odluke o isključenju iz članstva Stranke, ocjenjuje statutarost općih i drugih akata, odluka i postupaka tijela i dužnosnika te preuzima ovlasti i poslove županijskih statutaranih komisija ako su ispunjene pretpostavke propisane Statutom.

Za obavljanje administrativnih, tehničkih i stručnih poslova zadužena je Direkcija Stranke, kojom je do izmjena Statuta od 16. prosinca 2023. rukovodio direktor, a nakon toga poslovni tajnik. Poslove direktora do listopada 2023. obavljao je dr. sc. Branko Petrinc, a od listopada 2023. i u vrijeme obavljanja revizije (rujan 2024.) te poslove obavlja Darko Klasić, bacc. radiol. techn. (do 16. prosinca 2023. kao direktor, a od tada kao poslovni tajnik).

U 2023. Stranka je imala četiri zaposlenika.

Sustav unutarnjih kontrola

Prema odredbi članka 3. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14 i 114/22), poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti.

Stranka u poslovanju primjenjuje Statut, unutarnje akte i provedbene propise za neprofitne organizacije te vodi poslovne knjige kojima su osigurani podaci za Stranku u cjelini. Prema Statutu, za administrativne, tehničke i stručne poslove te vođenje financija zadužena je Direkcija Stranke. Navedene poslove, zaposlenici i članovi Stranke obavljaju u skladu s Pravilnikom o ustrojstvu i radu Direkcije iz listopada 2006., odlukama Predsjedništva te drugim unutarnjim aktima Stranke. Računi i druge knjigovodstvene isprave na temelju kojih su provedena plaćanja ovjereni su potpisom na knjigovodstvenoj ispravi (putni nalozi i isplatnice) ili pisanim odobrenjem (elektroničkom poštom) direktora, odnosno poslovnog tajnika ili predsjednika te odlukama Predsjedništva Stranke. Plaćanje računa u najznačajnijem dijelu provedeno je internetom uz osiguranje dvostruke kontrole. Za poslovanje gotovinom je u rujnu 2023. donesena Odluka o blagajničkom maksimumu te su imenovane osoba zadužena za blagajničko poslovanje i likvidator.

Obavljanje knjigovodstvenih poslova povjereno je knjigovodstvenom servisu koji na temelju punomoći Stranke dostavlja dokumentaciju i surađuje s nadležnim tijelima.

Nadzorni odbor nadzire i ocjenjuje usklađenost odluka i rada tijela i dužnosnika Stranke sa zakonima i drugim propisima, kao i uredno, zakonito i namjensko raspolaganje financijskim sredstvima. Nadzorom financijskog poslovanja provedenim u listopadu 2023. obuhvaćen je dio ulaznih računa i putnih naloga s priložima i odobrenjima za plaćanje te izvodi sa žiroračuna. Nadzorom nisu utvrđene nepravilnosti.

Načela i pravila ponašanja članova Stranke utvrđena su Etičkim kodeksom i Statutom. Osim načela i pravila ponašanja, Etičkim kodeksom iz 2015. utvrđen je i sukob interesa, koji trebaju poštivati zaposlenici i članovi Stranke. Za povredu odredaba Etičkog kodeksa članovi Stranke odgovaraju Statutarnoj komisiji. Etički kodeks javno je objavljen na mrežnim stranicama Stranke te su sa sadržajem upoznati svi članovi Stranke.

Stranka provodi vanjsku i unutarnju komunikaciju putem mrežnih stranica, društvene mreže (Facebook), na stranačkim događanjima, osobnim i telefonskim kontaktima te elektroničkom poštom.

Planiranje

Godišnji program rada i Financijski plan za 2023. doneseni su u prosincu 2022., a izmjene Financijskog plana u prosincu 2023.

Financijski plan i njegove izmjene sastoje se od Plana prihoda i rashoda te obrazloženja Financijskog plana s planiranim aktivnostima i izvorima financiranja planiranih aktivnosti (u 2023. Stranka nema obveze za otplate niti je planirala zaduživanje).

Financijskim planom prihodi su planirani u iznosu od 169.267,00 eura, a rashodi u iznosu od 129.510,00 eura te višak prihoda u iznosu od 39.757,00 eura.

Izmjenama Financijskog plana prihodi su planirani u iznosu od 176.080,00 eura, što je 6.813,00 eura ili 4,0 % više u odnosu na Financijski plan, a rashodi su planirani u iznosu od 143.149,00 eura, što je 13.639,00 eura ili 10,5 % više od Financijskog plana. Prema izmjenama Financijskog plana, višak prihoda nad rashodima iznosi 32.931,00 euro. Planirani prihodi odnose se na prihode po posebnim propisima iz proračuna u iznosu od 169.563,00 eura, prihode od članarina i članskih doprinosa u iznosu od 5.703,00 eura i druge prihode u iznosu od 814,00 eura. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu od 89.527,00 eura (vrijednosno značajniji su planirani za usluge u iznosu od 70.499,00 eura, ostale nespomenute materijalne rashode u iznosu od 10.419,00 eura te naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 3.253,00 eura), rashode za zaposlene u iznosu od 47.750,00 eura, druge rashode u iznosu od 4.041,00 euro, rashode amortizacije u iznosu od 800,00 eura, financijske rashode u iznosu od 704,00 eura te rashode za donacije (pomoći) u iznosu od 327,00 eura.

Godišnji program rada Stranke za 2023. sadrži Temeljna načela djelovanja Stranke, redovite stranačke aktivnosti i predstavljanje Stranke u javnosti te međunarodne aktivnosti. Prema Godišnjem programu rada, cilj Stranke je prosperitet društva koji se temelji na poduzetništvu, obrazovanju, znanosti, očuvanju okoliša, moralnoj odgovornosti i radu. Redovite aktivnosti Stranka je planirala provoditi na lokalnoj, područnoj/regionalnoj i nacionalnoj razini putem temeljnih ogranaka, županijskih organizacija Stranke i središnjih tijela Stranke te kroz aktivnosti Direkcije. U vezi s djelovanjem lokalnih tijela Stranke predviđeno je djelovanje općinskih i gradskih ogranaka koji djeluju u skladu sa svojim planovima i programima, usklađenima sa županijskim organizacijama. Tijekom godine središnja tijela Stranke provode aktivnosti putem Središnjeg vijeća, Nadzornog odbora, Statutarne komisije te Predsjedništva. Aktivnosti Direkcije, između ostalog, obuhvaćaju koordinaciju rada organizacijskih dijelova Stranke, pripreme za aktivnosti koje provode stranačka tijela, suradnju s koalicijskim partnerima i udrugama civilnog društva, vođenje i održavanje baze članstva te informiranje članstva o novostima i aktivnostima Stranke tijekom godine. Stranka je punopravni član Liberalne internacionale (LI) i Saveza liberala i demokrata Europe (ALDE), a Mladi hrvatski liberali su punopravni član Mladih europskih liberala (LYMEC).

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19) te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

Za 2023. sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Financijski izvještaji s priložima (Program rada, Financijski plan i njegove izmjene za 2023. te Izvještaj o primljenim donacijama za financiranje redovne političke aktivnosti u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2023.) dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i Državnom izbornom povjerenstvu u propisanom roku unosom u informacijski sustav za nadzor financiranja i objavljeni su na mrežnim stranicama Državnog izbornog povjerenstva. Podaci iskazani u objavljenim financijskim izvještajima istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 183.549,84 eura, što je 13.089,82 eura ili 7,7 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane veći za 7.469,84 eura ili 4,2 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	93.515,30	106.823,30	114,2
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	74.087,33	72.655,10	98,1
3.	Prihodi od članarina i članskih doprinosa	1.947,31	3.256,62	167,2
4.	Drugi prihodi	910,08	814,82	89,5
	Ukupni prihodi	170.460,02	183.549,84	107,7

Vrijednosno najznačajniji prihodi su prihodi iz državnog proračuna u iznosu od 106.823,30 eura ili 58,2 % te prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 72.655,10 eura ili 39,6 % ukupnih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 4.071,44 eura i imaju udjel od 2,2 % u ukupnim prihodima.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednosno značajnije povećanje prihoda odnosi se na prihode od članarina i članskih doprinosa za 1.309,31 euro ili 67,2 % zbog više naplaćenih članarina.

– Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni u iznosu od 106.823,30 eura odnose se na redovito godišnje financiranje Stranke. Ostvareni su na temelju odredaba članka 6. i 7. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te tri odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika (Narodne novine 146/22, 37/23 i 73/23), koje je donio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora u prosincu 2022. te ožujku i srpnju 2023. Prema navedenim odlukama, Stranci su dodijeljena sredstva za dva zastupnička mjesta u 10. sazivu Hrvatskog sabora, a doznačavana su tromjesečno.

– Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu od 72.655,10 eura (od čega se 71.714,73 eura odnosi na prihod tekućeg razdoblja, a 940,37 eura na naplaćena potraživanja iz prethodnih godina od tri općine i jednog grada). Navedeni prihodi ostvareni su za redovito godišnje financiranje Stranke na temelju odredaba članka 6. i 10. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o financiranju Stranke iz njihovih proračuna.

Prema navedenim odredbama Zakona, pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici, a odluku o raspoređivanju sredstava iz proračuna jedinice samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice samouprave. Sredstva iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovno godišnje financiranje Stranke ostvarena su prema donesenim odlukama, a naplatu prihoda prati Direkcija Stranke.

Stranka je u 2023. pribavljala odluke te ustrojila evidencije zaduženja po jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima je ostvarila pravo na redovito godišnje financiranje po rezultatima izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz svibnja 2021. te prijevremenih izbora provedenih u 2022. i 2023. Navedena sredstva ostvarila je iz proračuna jedanaest županija, 27 općina i 18 gradova u čijim predstavničkim tijelima ima 104 člana.

– Prihodi od članarina i članskih doprinosa

Prihodi od članarina i članskih doprinosa ostvareni su u iznosu od 3.256,62 eura i u cijelosti se odnose na članarine (od čega na članarine za 2023. u iznosu od 3.068,69 eura i iz prethodnog razdoblja u iznosu od 187,93 eura). Ostvareni su prema odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, Statuta i Odluke Predsjedništva. Prava, obveze, disciplinske mjere i prestanak članstva utvrđeni su odredbama članaka 16. do 20. Statuta kojima je, između ostalog, utvrđeno da su članovi Stranke dužni redovito plaćati članarinu u skladu s unutarnjim aktom o članarini. Odlukom Predsjedništva iz veljače 2023. utvrđena je godišnja članarina za 2023. u iznosu od 8,00 eura i za 2024. u iznosu od 10,00 eura. Prema Registru članova, Stranka je koncem 2023. imala 13 501 člana. Za naplaćene članarine, Stranka je izdavala potvrde te vodila evidencije propisane Pravilnikom o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu u informacijski sustav za nadzor financiranja (Narodne novine 71/19).

– Drugi prihodi

Drugi prihodi ostvareni su u iznosu od 814,82 eura, a vrijednosno značajniji u iznosu od 700,00 eura ostvareni su od prodaje klavira (koji je Stranka imala u jednoj organizacijskoj jedinici) fizičkoj osobi prema Odluci Predsjedništva iz ožujka 2023.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2023., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 159.511,56 eura, što je 24.551,04 eura ili 18,2 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane veći za 16.362,56 eura ili 11,4 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	42.095,56	45.471,56	108,0
2.	Materijalni rashodi	85.733,90	109.072,23	127,2
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	12.303,55	9.080,53	73,8
2.2.	Drugi materijalni rashodi	73.430,35	99.991,70	136,2
3.	Rashodi amortizacije	1.038,95	1.101,22	106,0
4.	Financijski rashodi	918,84	823,48	89,6
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	114,01	396,30	347,6
6.	Drugi rashodi	5.059,26	2.646,77	52,3
	Ukupni rashodi	134.960,52	159.511,56	118,2
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	170.460,02	183.549,84	107,7
	Višak prihoda	35.499,50	24.038,28	67,7

Najznačajniji udjel imaju materijalni rashodi u iznosu od 109.072,23 eura ili 68,4 % i rashodi za zaposlene u iznosu od 45.471,56 eura ili 28,5 % ukupno ostvarenih rashoda. Svi drugi rashodi iznose 4.967,77 eura i imaju udjel od 3,1 % u ukupnim rashodima.

U odnosu na prethodnu godinu, svi rashodi su više ostvareni, osim rashoda za promidžbu i informiranje koji su ostvareni 3.223,02 eura ili 26,2 % manje, drugih rashoda koji su ostvareni 2.412,49 eura ili 47,7 % manje te financijskih rashoda koji su ostvareni 95,36 eura ili 10,4 % manje. Vrijednosno najznačajnije povećanje odnosi se na druge materijalne rashode za 26.561,35 eura ili 36,2 % zbog više ostvarenih rashoda za usluge tekućeg i investicijskog održavanja poslovnih prostora (ugradnja bojlera) i reprezentacije radi održavanja Sabora Stranke.

Rashodi su ostvareni za redovne aktivnosti u iznosu od 158.861,56 eura te za provedbu izbora za vijeće mjesnih odbora u iznosu od 650,00 eura (od čega u okviru rashoda za promidžbu i informiranje u iznosu od 646,38 eura i financijskih rashoda u iznosu od 3,62 eura).

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 45.471,56 eura, a odnose se na rashode za brutoplaću u iznosu od 35.919,91 eura, doprinos na plaće u iznosu od 5.926,76 eura, nagrade za rezultate rada u iznosu od 2.403,83 eura, regres i božićnicu u iznosu od 1.061,80 eura te dar djeci u iznosu od 159,26 eura. Sa zaposlenicima su zaključeni ugovori o radu na neodređeno vrijeme, od čega s dva zaposlenika na puno radno vrijeme i dva zaposlenika na nepuno radno vrijeme (s jednim zaposlenikom za 15 sati i s jednim 13 sati mjesečno). Također, do travnja 2023. Stranka je imala zaposlenika na pola radnog vremena. Plaće su obračunane i isplaćene na temelju propisa koji uređuju način obračuna i isplate plaća.

– Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu od 9.080,53 eura, od čega za redovne aktivnosti u iznosu od 8.434,15 eura i za izbore za Vijeće mjesnih odbora Grada Trogira u iznosu od 646,38 eura. Rashodi za promidžbu i informiranje za redovne aktivnosti odnose se na ispitivanje javnog mijenja u iznosu od 5.310,00 eura te vođenje društvenih mreža, odnosno kreiranje tekstualnog i grafičkog sadržaja na društvenim mrežama (Facebook, Meta i Prizma) u iznosu od 3.124,15 eura.

Stranka je kao koalicijski partner sudjelovala na izborima za članove Vijeća mjesnih odbora Grada Trogira s političkim strankama Zajedno za Trogir (nositelj koalicije) te Hrvatskim suverenistima. Za provedene izbore Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala i u financijskim izvještajima iskazala rashode u iznosu od 650,00 eura, od čega u okviru rashoda za usluge promidžbe i informiranja u iznosu od 646,38 eura i financijskih rashoda u iznosu od 3,62 eura. Prema objavljenim rezultatima, koalicija je ostvarila mjesto u Vijeću mjesnog odbora Grada Trogira.

– Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu od 99.991,70 eura, a odnose se na ostale usluge u iznosu od 31.284,91 euro (značajniji se odnose na komunikacijsko savjetovanje, medijske treninge te poduke javnog nastupa i govorništva u iznosu od 10.617,82 eura, demontažu i ugradnju novog kondenzacijskog bojlera te sanaciju dimnjaka u iznosu od 7.533,44 eura, ažuriranje web stranice, uređivanje članaka i podataka te reklamiranje na društvenim mrežama u iznosu od 3.649,91 euro, knjigovodstvene usluge u iznosu od 3.583,57 eura, studentske poslove administriranja i čišćenja u iznosu od 3.126,64 eura te grafičke i tiskarske usluge za oblikovanje panoa i materijala za Sabor Stranke u iznosu od 905,00 eura); zakupnine i najamnine u iznosu od 18.927,71 euro (zakup 16 poslovnih prostora koje Stranka koristi za obavljanje aktivnosti u iznosu od 18.592,71 euro i opreme u iznosu od 335,00 eura); reprezentaciju u iznosu od 14.267,29 eura; usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu od 11.849,33 eura; računalne usluge u iznosu od 5.404,67 eura (vođenje društvenih mreža te kreiranje tekstualnog i grafičkog sadržaja u iznosu od 4.504,67 eura, instalacija softvera, povezivanje računala i arhiviranje datoteka u iznosu od 650,00 eura te promjene i prijenos programa i baze računovodstvene aplikacije u iznosu od 250,00 eura); komunalne usluge u iznosu od 4.591,27 eura; naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa (za korištenje osobnog vozila i smještaj u ostvarivanju ciljeva i zadaća Stranke) u iznosu od 3.747,28 eura; naknade troškova zaposlenima za prijevoz na posao i s posla te prijevoza na službenom putu u iznosu od 2.861,60 eura; članarine i kotizacije u iznosu od 2.649,00 eura; intelektualne i osobne usluge (naknadu po zaključenom ugovoru o djelu za poslove obavljanja tajnika u organizacijskoj jedinici te konzultacijske usluge) u iznosu od 1.625,30 eura; uredski materijal i ostale materijalne rashode u iznosu od 1.528,15 eura; energiju u iznosu od 602,31 euro; sitni inventar u iznosu od 487,36 eura; materijal i sirovine te ostale nespomenute materijalne rashode u iznosu od 165,52 eura.

– Rashodi amortizacije

Rashodi amortizacije ostvareni su u iznosu od 1.101,22 eura, a odnose se na obračun amortizacije dugotrajne imovine (računalne, komunikacijske i uredske opreme).

– Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu od 823,48 eura, a odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa.

– Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu od 2.646,77 eura, a odnose se na uplatu kazni, pristojbi i troškova postupaka po tri rješenja donesena 2021. i 2022. za počinjenje prekršaja zbog neuravnoteženosti zastupljenosti jednog spola u izbornim postupcima.

– Višak prihoda

Višak prihoda za 2023. iznosi 24.038,28 eura. Preneseni višak prihoda iz prethodnih godina iznosi 110.239,62 eura te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 134.277,90 eura.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2023., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 281.032,09 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja 2023.	31. prosinca 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	7.743,18	7.918,22	102,3
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	7.743,18	7.918,22	102,3
2.	Financijska imovina	142.614,91	273.113,87	191,5
2.1.	Novac u banci i blagajni	117.302,41	143.209,57	122,1
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i drugo	1.622,01	2.642,12	162,9
2.3.	Potraživanja za prihode	23.690,49	22.117,58	93,4
2.4.	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0,00	105.144,60	-
	Ukupno imovina	150.358,09	281.032,09	186,9
3.	Obveze	35.070,41	141.706,04	404,1
3.1.	Obveze za rashode	11.175,53	14.359,86	128,5
3.2.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	23.894,88	127.346,18	532,9
4.	Vlastiti izvori	115.287,68	139.326,05	120,9
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	150.358,09	281.032,09	186,9

Ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora koncem 2023. veća je u odnosu na stanje iskazano početkom 2023. za 130.674,00 eura ili 86,9 %. Vrijednosno najznačajnije povećanje odnosi se na rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda za 105.144,60 eura te odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućeg razdoblja za 103.451,30 eura ili 432,9 % (zbog potraživanja za članarine koja prethodne godine nisu bila iskazana u financijskim izvještajima ni evidentirana u poslovnim knjigama) i novčanih sredstava za 25.907,16 eura ili 22,1 %.

Nefinancijska imovina u iznosu od 7.918,22 eura odnosi se na nabavnu vrijednost uredske opreme i namještaja u iznosu od 65.976,41 euro, komunikacijske, računalne i druge opreme (između ostalog, stolna i prijenosna računala, mobilni telefoni, telefonska centrala) u iznosu od 40.276,21 euro, knjige i umjetnička djela u iznosu od 8.916,02 eura, ulaganja u računalne programe u iznosu od 3.900,72 eura, prava na korištenje programa u iznosu od 238,50 eura te ispravak vrijednosti u iznosu od 111.389,64 eura.

Financijska imovina u iznosu od 273.113,87 eura odnosi se na novac u poslovnoj banci i blagajni u iznosu od 143.209,57 eura, nedospjelu naplatu prihoda u iznosu od 105.144,60 eura (u cijelosti se odnosi na nenaplaćene članarine koje je u poslovnim knjigama trebalo evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati u okviru potraživanja za članarine za 2023.; navedeno je ispravljeno u poslovnim knjigama za 2024. tijekom obavljanja revizije, u rujnu 2024.), potraživanja za prihode od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (za redovito financiranje političkih aktivnosti Stranke) u iznosu od 22.117,58 eura, druga nespomenuta potraživanja u iznosu od 2.180,73 eura (za predujmove u iznosu od 1.915,28 eura i uplatu prijašnjih godina za partnerstvo u inozemnoj zakladi za liberalnu politiku u iznosu od 265,45 eura), potraživanja od zaposlenih u iznosu od 440,69 eura te jamčevni polog za zakupninu u iznosu od 20,70 eura. Koncem 2023. potraživanja su, u odnosu na prethodnu godinu, manja za 552,85 eura ili 2,2 %. Dospjela su potraživanja u iznosu od 24.473,55 eura, a do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) naplaćena su potraživanja u iznosu od 72,00 eura. Za naplatu potraživanja Stranka je tijekom 2023. upućivala opomene (usmeno i elektroničkom poštom) te usklađuje stanja potraživanja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Obveze su koncem 2023. iskazane u iznosu od 141.706,04 eura. Odnose se na odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućeg razdoblja u iznosu od 127.346,18 eura te obveze za rashode u iznosu od 14.359,86 eura (obveze prema dobavljačima u iznosu od 10.971,90 eura i za plaće za prosinac 2023. u iznosu od 3.387,96 eura). Odgođeno plaćanje rashoda odnosi se na nenaplaćene prihode od članarina u iznosu od 105.144,60 eura te od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za redovito godišnje financiranje Stranke u iznosu od 22.117,58 eura, a prihodi budućeg razdoblja na unaprijed plaćene članarine u iznosu od 84,00 eura. U odnosu na prethodnu godinu, ukupne obveze veće su za 106.635,63 eura ili 304,1 % jer je Stranka u poslovnim knjigama evidentirala i u financijskim izvještajima za 2023. u okviru nedospjele naplate prihoda pogrešno iskazala potraživanja za članarine. Koncem 2023. dospjele su obveze prema dobavljačima u iznosu od 4.383,06 eura ili 30,5 % obveza za rashode, a do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) podmirene su obveze za zaposlene i prema dobavljačima u iznosu od 6.215,81 euro ili 43,3 % iskazanih obveza za rashode.

Vlastiti izvori u iznosu od 139.326,05 euro odnose se na višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 134.277,90 eura (preneseni višak prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 110.239,62 eura i višak prihoda tekuće godine u iznosu od 24.038,28 eura) te vlastite izvore u iznosu od 5.048,15 euro.

III. REVIZIJA ZA 2023.

Postupci revizije provedeni su od 17. lipnja do 5. studenoga 2024.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko-računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15, 67/17, 115/18 i 21/21)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 – ispravak i 134/22).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15 i 134/22)
4. Pravilnik o načinu vođenja evidencija, izdavanja potvrda te unosa izvješća o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma u informacijski sustav za nadzor financiranja
5. Statut Stranke (studen 2009. i prosinac 2023.)
6. Godišnji program rada i Financijski plan za 2023. (prosinac 2022.) te izmjene Financijskog plana (prosinac 2023.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz financijskog plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori. Obavljeni su razgovori s direktorom, odnosno poslovnim tajnikom, zaposlenicama Direkcije i osobom zaduženom za računovodstvo te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2022.

Nalaz za 2023.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi te imovina, obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2023. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na godišnji program rada te računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje.

1. Godišnji program rada

1.1. Godišnji program rada Stranke za 2023. donesen je prosincu 2022. Sadrži Temeljna načela djelovanja Stranke, redovite stranačke aktivnosti i predstavljanje Stranke u javnosti te međunarodne aktivnosti. Prema Godišnjem programu rada, cilj Stranke je prosperitet društva koji se temelji na poduzetništvu, obrazovanju, znanosti, očuvanju okoliša, moralnoj odgovornosti i radu. Redovite stranačke aktivnosti Stranka je planirala provoditi na lokalnoj, područnoj/regionalnoj i nacionalnoj razini putem temeljnih ogranaka, županijskih organizacija Stranke i središnjih tijela Stranke te kroz aktivnosti Direkcije. U vezi s djelovanjem lokalnih tijela Stranke predviđeno je djelovanje općinskih i gradskih ogranaka koji djeluju u skladu sa svojim planovima i programima, usklađenima sa županijskim organizacijama. Planirane glavne aktivnosti mogu se povezati s Financijskim planom u dijelu planiranih izvora financiranja te su sastavljene pomoćne evidencije u kojima se dio planiranih i provedenih aktivnosti (Direkcija, ogranci, Sabor Stranke) može povezati s planiranim rashodima. Za učinkovitije upravljanje i kontrolu financijskih sredstava te stvaranje preduvjeta da se sredstva koriste isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada potrebno je i preostale planirane aktivnosti u godišnjem programu rada povezati s planiranim rashodima prema vrstama utvrđenim računskim planom za neprofitne organizacije.

Državni ured za reviziju preporučuje sve planirane aktivnosti u godišnjem programu rada povezati s planiranim rashodima prema vrstama utvrđenim računskim planom za neprofitne organizacije kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava.

2. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

2.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te propisima o računovodstvu za neprofitne organizacije.

– Evidentiranje / iskazivanje poslovnih događaja

U okviru vlastitih izvora su u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani vlastiti izvori u iznosu od 5.048,15 euro koji se odnose na poslovne događaje iz prethodnih godina, a za koje Stranka nema pripadajuću knjigovodstvenu dokumentaciju. Predsjedništvo je u rujnu 2023. donijelo Odluku o usklađenju vlastitih izvora koje do vremena obavljanja revizije (rujan 2024.) nije provedeno.

Prema odredbama članka 7., stavka 1. i članka 8., stavka 2. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, računovodstvo propisano navedenim Zakonom temelji se na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija; neprofitna organizacija dužna je prikupljati podatke i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, poštujući pri tome temeljna načela urednog knjigovodstva.

Nadalje, dio računa i knjigovodstvenih isprava na temelju kojih su u poslovnim knjigama evidentirani rashodi (između ostalog, za ostvarenje aktivnosti koje se odnose na pripremu i održavanje skupština ogranaka, obilježavanje svečanosti, blagdana i državnih praznika te organizaciju okruglih stolova s utvrđenim temama, tribina, ekoloških akcija, humanitarnih aktivnosti, sportskih i kulturnih turnira) ne sadrže oznaku aktivnosti u svrhu koje su rashodi ostvareni, a u poslovnim knjigama nije osigurana mogućnost dosljednog praćenja ostvarenih rashoda prema aktivnostima planiranim za ostvarenje ciljeva utvrđenih Godišnjim programom rada i Financijskim planom Stranke. S obzirom na to da je odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, između ostalog, propisano da politička stranka ostvarena sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom, Stranka oznakom na računima ili na drugi način treba omogućiti dosljedno praćenje ostvarenih rashoda za aktivnosti kojima su ostvareni ciljevi utvrđeni godišnjim programom rada i financijskim planom Stranke.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi i uskladiti podatke o evidentiranim odnosno iskazanim vlastitim izvorima u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Nadalje, preporučuje oznakom na svim računima ili na drugi način omogućiti dosljedno praćenje svih ostvarenih rashoda za aktivnosti kojima su ostvareni ciljevi utvrđeni godišnjim programom rada i financijskim planom Stranke.

– Potraživanja za članarine

U okviru prihoda od članarina i članskih doprinosa, u poslovnim knjigama su evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane članarine u iznosu od 3.256,62 eura (od čega se na članarine za 2023. odnosi 3.068,69 eura, a članarine naplaćene u tekućem razdoblju za prethodna razdoblja 187,93 eura). Ostvareni su prema odredbama članka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu, Statuta i Odluke Predsjedništva iz veljače 2023. prema kojoj članarina za 2023. za sve članove iznosi 8,00 eura (a za 2024. iznosi 10,00 eura). Prava, obveze, disciplinske mjere i prestanak članstva utvrđeni su odredbama članaka 16. do 20. Statuta iz 2009., odnosno članaka 13. do 22. Statuta iz prosinca 2023. kojima je, između ostalog, utvrđeno i da su članovi Stranke dužni redovito plaćati članarinu u skladu s unutarnjim aktom o članarini. Statutima i navedenom Odlukom nije utvrđen rok plaćanja članarine te nisu utvrđene mjere naplate. Za nepodmirene članarine Stranka je ustrojila evidenciju i u poslovnim knjigama evidentirala te u financijskim izvještajima iskazala potraživanja od članarina u iznosu od 105.144,60 eura. U 2023. naplaćene su članarine u iznosu od 3.068,69 eura ili 2,8 % ukupno zaduženih članarina za 2023.

Za naplatu potraživanja Stranka je tijekom 2023. upućivala opomene usmeno (telefonom) i elektroničkom poštom, predsjednik Stranke uputio je članovima pismo o obveznom plaćanju članarine, a predsjednici organizacijskih jedinica zaduženi su za izvješćivanje članova o obvezi plaćanja. Stranka nije poduzimala druge mjere i aktivnosti za učinkovitiju naplatu članarina (primjerice pisane opomene u redovitim vremenskim razmacima, mjere prisilne naplate, nemogućnost ostvarivanja članskih prava). Boljom naplatom članarina Stranka bi ostvarila prihode za ostvarenje više ciljeva i aktivnosti.

Državni ured za reviziju, u svrhu učinkovitije naplate članarina, preporučuje utvrditi i poduzeti sve raspoložive mjere za naplatu članarina.

– Financijski izvještaji

Za 2023. sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. U Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima dana su obrazloženja za ostvarenje prihoda i rashoda, međutim nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Naime, prihodi iz državnog proračuna su u odnosu na prethodnu godinu ostvareni 13.308,00 kn ili 14,2 % više, a prihodi od članarina i članskih doprinosa 1.309,31 euro ili 67,2 % više. Također, u odnosu na prethodnu godinu, materijalni rashodi su ostvareni 23.338,33 eura ili 27,2 % više, dok su drugi rashodi ostvareni 2.412,49 eura ili 47,7 % manje.

Odredbama članka 9. Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija propisano je, između ostalog, da su Bilješke dopuna podataka uz financijske izvještaje te da je u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima potrebno navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Državni ured za reviziju nalaže u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja u odnosu na ostvarenje prethodne godine u skladu s odredbama Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija.

Stranka u cijelosti prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji Hrvatske socijalno-liberalne stranke za 2023. U Očitovanju navodi da nema primjedbi na činjenice opisane u Nacrtu izvješća te se obvezuje postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2022., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2023. provjereno je je li Stranka postupila prema nalozima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku navode se nalozi (N) i preporuke (P) iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
1.	Planiranje	2022.	N	Financijskim planom iskazati planirani rezultat poslovanja za koji se očekuje da će ga neprofitna organizacija ostvariti na dan 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnika o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija.	30. lipnja 2024.	provedeno nakon roka
2.		2022.	P	U godišnjem programu rada uz planirane aktivnosti navesti planirane rashode prema vrstama utvrđenim računskim planom za neprofitne organizacije, kako bi se omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrola financijskih sredstava.	30. lipnja 2024.	djelomično provedeno
3.	Računovodstveno poslovanje	2022.	N	U poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati rashode za promidžbu i informiranje u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	31. siječnja 2024.	provedeno
4.		2022.	P	Oznakom na računima ili na drugi način omogućiti dosljedno praćenje ostvarenih rashoda za aktivnosti kojima su ostvareni ciljevi utvrđeni godišnjim programom rada i financijskim planom Stranke.	31. siječnja 2024.	djelomično provedeno
5.		2022.	N	Voditi evidencije o nepodmirenim članarinama i članskim doprinosima, kao i evidentirati potraživanja za prihode od članarina i članskih doprinosa u poslovnim knjigama te ih iskazati u financijskim izvještajima u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.	31. listopada 2024.	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	N ili P	Opis naloga ili preporuke	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5	6
6.		2022.	P	U svrhu učinkovite naplate članarina i članskih doprinosa, utvrditi i poduzeti sve raspoložive mjere za naplatu članarina i članskih doprinosa.	31. listopada 2024.	u postupku provedbe

Obrazloženje danog naloga koji je proveden nakon roka te preporuka koje su provedene djelomično, odnosno koja je u postupku provedbe daje se u nastavku.

- Financijskim planom i njegovim izmjenama za 2023. obuhvaćen je planirani rezultat poslovanja za 2023., ali planiranim rezultatom nije obuhvaćen višak prihoda iz prethodnih godina. Izmjenama Financijskog plana donesenim 29. srpnja 2024. obuhvaćen je ukupno planirani rezultat poslovanja u iznosu od 122.632,33 eura (sastoji se od viška prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 110.239,62 eura i očekivanog viška za godinu koja prethodi godini za koju se donosi financijski plan u iznosu od 12.392,71 eura). (redni broj 1.)
- Planirane glavne aktivnosti mogu se povezati s Financijskim planom u dijelu planiranih izvora financiranja te su sastavljene pomoćne evidencije u kojima se dio planiranih i provedenih aktivnosti (Direkcija, ogranci, Sabor Stranke) može povezati s planiranim rashodima. Preostale planirane aktivnosti (između ostalog, obilježavanje svečanosti, blagdana i praznika, organizacija okruglih stolova, tribina, ekoloških akcija, humanitarnih aktivnosti, sportskih i kulturnih turnira, održavanje sjednica središnjih tijela) nisu povezane s planiranim rashodima prema vrstama utvrđenim računskim planom za neprofitne organizacije. (redni broj 2.)
- Stranka je na dijelu računa i knjigovodstvenih isprava na temelju kojih su u poslovnim knjigama evidentirani rashodi označila aktivnosti u svrhu koje su rashodi ostvareni (između ostalog, Sabor Stranke, izbori za vijeće mjesnih odbora). Za preostale račune i knjigovodstvene isprave koji nemaju oznaku aktivnosti (između ostalog, obilježavanje svečanosti, blagdana i praznika, organizacija okruglih stolova, tribina, ekoloških akcija, humanitarnih aktivnosti, sportskih i kulturnih turnira) ne može se pratiti ostvarenje rashoda za planirane aktivnosti. Također, u poslovnim knjigama nije osigurana mogućnost dosljednog praćenja ostvarenih rashoda prema aktivnostima planiranim za ostvarenje ciljeva utvrđenih Godišnjim programom rada i Financijskim planom Stranke. (redni broj 4.)

- Prethodnih godina Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala ni u financijskim izvještajima iskazala potraživanja za članarine, a u 2023. iskazana su u iznosu od 105.144,60 eura. Za naplatu potraživanja Stranka je tijekom 2023. upućivala opomene usmeno (telefonom) i elektroničkom poštom, predsjednik Stranke uputio je članovima pismo o obveznom plaćanju članarine, a predsjednici organizacijskih jedinica zaduženi su za izvješćivanje članova o obvezi plaćanja. Unatoč poduzetim mjerama naplate, potraživanja za članarine su i dalje značajna te su u 2023. naplaćene članarine u iznosu od 3.068,69 eura ili 2,8 % ukupno evidentiranih potraživanja za članarine za 2023. (redni broj 6.)

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema preporukama Državnog ureda za reviziju koje nisu u cijelosti provedene.

1.2. Stranka prihvaća statuse naloga i preporuka iz prethodne revizije.